

REFERAT FRA MØTE I FAGUTVALG FOR KATALOG OG INNKJØP 22.4.2013

Til stede:

Nina Karlsen, Bergen off. bibliotek, leder
Kristin Novang Pedersen, Moss bibliotek
Hilde M. Lorentzen, Vadsø bibliotek
Anine Brathagen Edvardsen, Larvik bibliotek

Ola Thori Kogstad, Bibliotek-Systemer
Åshild Haga, Bibliotek-Systemer

Veslemøy Grinde, Bibliotek-Systemer, referent

Ola ønsket velkommen og presenterte Åshild Haga, som skal ha ansvar for katalog- og innkjøpsmodulen framover. Denne modulen har ikke vært prioritert de siste årene på grunn av for lite ressurser, men det skal det bli en endring på nå.

Ola orienterte først om eBokBib, Bibliotek-Systemers løsning for utlån av e-bøker. Foreløpig er løsningen tatt i bruk av Deichman, Trondheim, Bergen og Stavanger. Dette er bibliotek som har fått tildelt e-bøker via innkjøpsordningen via prosjekt som går fram til 2015. eBokBib er en app-løsning som foreløpig er tilgjengelig for iOS (iPhone og iPad). Det jobbes med en versjon for Android. Dette er ikke et Bibliofil-produkt, og løsningen kan dermed også tas i bruk av bibliotek som ikke bruker Bibliofil, noe Stavanger er et eksempel på. Bibliotek-Systemer og Bibliotekenes IT-senter er opptatt av at eBokBib og øvrige utlånssystemer for e-bøker kommuniserer med biblioteksystemene. E-bøker bør framstå som en integrert del av bibliotekets samling, og biblioteket bør selv kunne sette opp utlånstid m.m. Alt dette er ikke på plass ennå, men det jobbes med.

SAKER:

1. RDA – ER MARC DØD?

RDA (Resource Description & Access):

http://www.jbi.hio.no/bibin/korg_dagene/korg2011/RDA_knutsen_korg2011.pdf

Det ble orientert om at Nasjonalbiblioteket har gitt Den norske katalogkomité i oppdrag å gi en anbefaling for innføring av RDA i Norge. Bibsys kommer til å møte kravet først. Oversettelse til norsk er blant de første tiltakene. Eventuell betaling for tilgang er uavklart. Dette vil sannsynligvis bli tema på neste møte i katalogkomitéen. Fagutvalget lurer på hvordan dette vil gi utslag for de som katalogiserer. Det vet man ikke ennå, men funksjonaliteten skal være den samme. Dette følges nøye fra Bibliotek-Systemers side.

2. NASJONALT AUTORITETSREGISTER FOR NAVN I BIBLIOFIL?

http://www.jbi.hio.no/bibin/korg_dagene/korg2013/Berve_Haugen.pdf

I oppbyggingen av nasjonalt register for personer, korporasjoner og konferanser, har man bl.a.

importert data fra Bibbis autoritetsregister. I denne importen har man ikke tatt vare på referansene/ID'ene fra Bibbi. Dette gjør at bibliotek som velger å ha både nasjonalt autoritetsregister og Bibbis autoritetsregister tilgjengelig, vil få duplikater, noe som er uheldig.

Det er heller ikke tatt høyde for forfatters nasjonalitet. Dette er noe det ofte blir søkt på ute i bibliotekene, noe både Bibliotek-Systemer og Bibbits har meldt tilbake. Dette blir ansett som viktigere for bibliotekene enn årstall.

Det finnes ingen funksjon i Bibliofil for å ta inn eksterne autoritetsregistre. Alle registrene er bygget opp lokalt. Hvis det er viktig at Bibliofil skal kunne dette er det noe som må ses på. Bibliofil vil eventuelt måtte gjenkjenne de nasjonale autoritetene og vise de på en spesiell måte, og de nasjonale autoritetene vil ikke kunne endres lokalt. Bør det være slik at de lokale autoritetsregistrene beholdes, men at det blir mulighet til å sjekke de opp mot det nasjonale registeret? En innvendig mot dette er at målet må være å få et felles register, og at det bør samordnes nasjonalt. Hvorfor trenger man lokale varianter på navn/korporasjoner? Hvis NB har ansvar for dette må de kunne ta imot info for å kunne vedlikeholde registeret. Dette ikke er modent ennå, blant annet fordi forfatters nasjonalitet og BIBBI-ID mangler. Men når det eventuelt lages en løsning i Bibliofil vil ikke Bibliotek-Systemer gjøre endringer i de lokale autoritetsregistrene. Katalogen er eid av de enkelte bibliotekene, som dermed må godkjenne endringer.

3. FRBR

(FRBR – Functional Requirements for Bibliographic Records)

Bibliotek-Systemer vil starte med å se på gruppering av utgivelser samt det som har med reserveringer å gjøre. Å knytte sammen ulike utgaver av samme verk blir viktig etterhvert. Dette skal ikke gjøres lokalt i alle bibliotek, men arves av alle bibliotek dersom det er gjort ett sted. Tanken er at man skal kunne legge reservéring på ett «verk» samlet, det vil si ulike utgaver av en tittel med samme fysiske form. Selve jobben med å knytte ulike utgaver til samme verk må delvis gjøres av bibliotekarere. Noen må ta stilling til om titler tilhører samme verk. Det vil bli utviklet funksjonalitet i Bibliofil slik at bibliotekene kan registrere om titler tilhører samme verk.

4. KATALOGISERING AV E-BØKER

Bøker som skal være tilgjengelige i eBokBib må være i format epub, og må katalogiseres av Bibliotek-Systemer. Bibliotek-Sentralen har varslet at de snart vil begynne å selge e-bøker for utlån, og BIBBI-poster for e-bøker vil være tilgjengelige i eksternbasen for de bibliotek som abonnerer. Bibliotek-Systemer har ikke avtale om tilgang til BIBBI-postene. Slike avtaler er gjort mellom Bibliotek-Sentralen og de enkelte bibliotek.

Det bør lages en løsning i Bibliofil hvor bibliotekene blir varslet av Bibliotek-Systemer når det kommer nye poster på e-bøker biblioteket skaffer, slik at biblioteket eventuelt kan sjekke disse opp mot BIBBI, og gjøre andre lokale tilpasninger. Ved «overskriving» av post må spesielle tagger beholdes, som postens «eBokBib-nummer» i felt 015. Dette bør bakes inn i katalogprogrammet på en smidig måte.

De fritt tilgjengelige titlene som ligger i eBokBib i dag er valgt ut og katalogisert av Bibliotek-Systemer. De er i dag ikke tilgjengelige i tksøk/websøk/webapp hos de lokale bibliotekene. Det ble vist til løsningen for Bokhylla.no, som vises med knapp «Les e-bok» i bibliotekenes websøk. Det kom

spørsmål om det er mulig å få til noe tilsvarende for de frie titlene i eBokBib? Det kom også spørsmål i forhold til hvordan det gjøres hvis e-boka finnes i flere formater. Blir det da én post for hvert format?

E-bøker har ikke eksemplarer og skal dermed ikke ligge i eksemplarregisteret. Men i og med at det er eksemplarmodellen som brukes for utlån er det tenkt at det skal vises eksemplarer i tksøk/websøk/webapp/app. E-bøkene skal holdes unna program for å slette poster uten eksemplarer.

Det kom spørsmål om bruk av marc-felt 856 – Elektronisk lokalisering og tilgang. Dette feltet brukes ikke ved katalogisering av e-bøker i eBokBib, men det brukes for de som benytter BSWeblån.

5. WEBSØK OG KATALOGMODULEN

Fagutvalget ble spurt om det kan være en tanke å ha en direkte inngang til websøket fra katalogmodulen. Det vil si en løsning med en knapp eller lignende som viser aktuell post i websøket. Fagutvalget synes dette er en god idé. Man kan umiddelbart sjekke hvordan posten vises for publikum.

6. INNKJØP

Det er registrert flere ønsker for innkjøpsmodulen. Spørsmålet er om man skal flikke på eksisterende modul, eller tenke helt nytt. Det er store variasjoner i hvordan innkjøpsmodulen brukes rundt i bibliotekene. Flere uttrykker at de ønsker at modulen blir mindre omfattende. Men det er ikke uproblematisk å kutte ut funksjonalitet som er lite i bruk fordi enkelte bibliotek bruker modulen fullt ut.

Det ble nevnt at budsjettet bør nullstilles automatisk ved nyttår. I dag må dette gjøres manuelt.

Forslagskassa. Denne trenger en full gjennomgang. Det ble tatt opp om det bør være et eget register, eller om forslagskassa bør integreres mer i katalogbasen. Hvis den skal integreres i katalogbasen må postene ikke være autoriserte og ikke synlige (jfr innlånsposter og slettede poster). Reserveringer som er lagt på forslag synes ikke i utlån, så hvis låner spør etter bøker de har foreslått og eventuelt bedt om reservering på så vil ikke dette komme fram på låner. Utfordringen er at dette er reserveringer som bare blir aktuelle hvis tittelen kjøpes inn. Men hvis tittelen kjøpes inn bør det være mulig at reserveringen som er lagt blir værende. Det er også et ønske å kunne bruke poster fra eksternbasen i forslagskassa. Og å få til en enkel overføring av data fra katalogbasen til forslagskassa.

Bergen offentlig bibliotek har fortsatt ønske om større frihet til å sette egne koder i nedtrekksmenyene og å definere default status i forslagskassa (jfr problem #2383 og #13770).

Mottak av bestilt materiale. Moss synes det er tungvint å gå veien om mottak av bestilt materiale. De synes det er mer effektivt å gå rett til katalogisering. Men det ønskes en enklere form for mottak. Eventuelt kunne det vært en løsning hvor systemet automatisk kan «rydder opp» i innkjøpsdelen hvis bestilte eksemplarer blir klargjort i katalog?

Leverandører og integrering i Bibliofil.

Hvis man bestiller utenfor Bibliofil, via ulike nettbutikker, må de registreres i innkjøpsmodulen manuelt (hvis man ikke bestiller via BS-Online). Kan dette gjøres på en enklere måte?

Flere bibliotek må ha anbudsrunder i forhold til leverandør av bøker. Det kom spørsmål om også andre leverandører kan få tilsvarende løsning som BS-Online har med integrering i Bibliofil, hvor bestilt materiale kommer inn i katalogen og blir tilgjengelig i websøk for bestilling. Ola orienterte om at det er laget en protokoll for dette, som ikke er hemmelig, men det er bare BS som har tatt den i bruk. Det er fritt fram for andre leverandører å lage tilsvarende løsninger.

7. HVA BØR PRIORITERES VED EN VIDEREUTVIKLING AV KATALOG OG INNKJØP?

Fagutvalget ble utfordret på hva som er viktigst å prioritere i katalog og innkjøp framover. Bør man starte med innkjøp, eller er etikethåndtering eller andre ting viktigere? Det kom ikke noe entydig svar på dette.

8. EVENTUELT

Etikettproduksjon

Det kom spørsmål om det er nødvendig med begge valgene, «generer etiketter» og «skriv ut etiketter». Er det ikke slik at de fleste både genererer og skriver ut i samme operasjon? Bergen bruker muligheten til å generere for så å skrive ut på et senere tidspunkt. Selve dialogen i etikettproduksjonen ble også kommentert. Kan dette gjøres på en smidigere måte? Åshild vil se på dette.

I dag får Bibliotek-Systemer mange henvendelser, spesielt fra skoler, om etikettutskrifter som mislykkes. Ofte er årsaken at de svare nei eller ikke svarer på spørsmålet om etikettene er ok, selv om de har fått ut etikettene slik de skal. Dermed får de noe de oppfatter som en feilmelding neste gang de skal skrive ut etiketter.

Valg av mal ved eksemplarpåføring. Det ble tatt opp om det er mulig å kutte ut spørsmål om valg av mal når man bare skal eksemplarpåføre. Det oppfattes som «mas». Åshild skal se på om det lar seg gjøre å kutte ut spørsmål om valg av mal der det ikke oppfattes som relevant/nødvendig.

Direkte SRU-tilgang i katalogmodulen? Med SRU-tilgang (Search/Retrieval via URL) kan man tenke seg en løsning hvor man fra katalogmodulen gjør et felles søk blant utvalgte bibliotek med SRU (som har stilt katalogen fritt til rådighet), og får disse postene inn i katalogen. Jfr dagens eksternbase. Som alternativ til å gå veien om søk i de enkelte katalogene/samsøk og deretter innliming via utklippstavlen. Fagutvalget synes dette høres ut som en god idé.

Ønske om å få marc-søk i katalogmodulen. Her kom det en oppklaring etter møtet, om at marc-søk finnes i katalog allerede (via Fil-menyen). Resultat av et marc-søk vises i trefflisten og derifra kan man gjøre hva man vil.

Behov for inngang fra tksøk til katalog? Hvis det kommer inn en bok som er i dårlig forfatning, eller den har strekkode som må byttes, så er det et ønske å kunne skanne denne i tksøk og velge å gå rett til eksemplarpåføring. For å kunne skrive ut ny strekkode/påføre ny alternativ strekkode. Eventuelt for å kunne legge på/endre eksakt lånetid på et eksemplar.

Kommentar: Det er muligheter for å endre på eksemplarer i tksøk i dag, via kommandoer. Sletting av eksemplarer er mulig via kommandoen sletteks. Og ved hjelp av kommandoen endreeks kan man

endre eieravdeling, eksakt lånetid (her kan man legge på lånetid skoleslutt), eksemplarstatus, etikettpulje, hurtiglån, plasseringskode og utlånskode (lesesal/bruk). Og man kan velge «kassere». Tilgang til dette må slås på i innstillinger for tksøk, fane «Tilgang» -> Tilgang til å slette/endre eksemplarer. Det som ikke er mulig er å legge på ny alternativ strekkode.

Plasskoder. Det kom ønske om en slags oversikt i tkkat over hvor mange eksemplarer som er knyttet til de ulike plasseringskodene. Hvis ny post, trykk på plassering i eksemplarpåføringen og du får en oversikt over hvor mye disse er i bruk. Samt muligheten til å se hvilke titler det gjelder?

Flytte reservering fra gammel til ny post. Når reservert materiale må slettes og erstattes med ny utgave må reserveringer flyttes over manuelt. Kan det lages en løsning for dette?